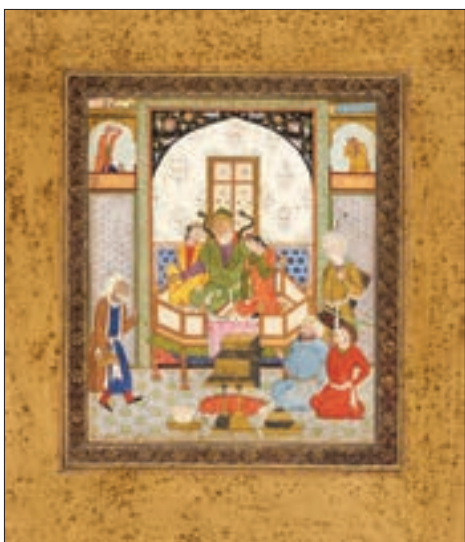

علی باقریان

نگه کن که هوش^{۱۱} اتو بر دست کیست
ز مردم شمار^{۱۲} از دیو و پری است
چو دانسته شد چاره ساز آن زمان
به خیره^{۱۳} متریس از بد بدگمان

شه تر میش^{۱۴} را خوش آمد سخن
که آن سرو پروین زخ^{۱۵} افگند بن^{۱۶}
جهان از شب تیره چون پژواغ
همان که سر از کوه برزد^{۱۷} چراغ^{۱۸}

تو گفתי که بر کشور لاژورد^{۱۹}
بگسترد خورشید یا قوت زرد^{۲۰}

۱- هوش: مرگ. ۲- مردم شمار: در شمار مردم، جزء مردمان، آدمیزاد. ۳- از: کوتاه شده «اگر» به معنی «یا». ۴- به خیره: بیهوده. ۵- تر میش: خودپسند. ۶- سرو پروین زخ: ارثواز، که بری همچون سرو و رویی مانند پروین (=مجموعه ای از چند ستاره کوچک درخشان) داشت. ۷- افگند بن: بیان کرد، گفت. ۸- برزد: بیرون آورد. ۹- چراغ: خورشید، که روشنتر است. ۱۰- کشور لاژورد: پهنه لاچوردی، آسمان. ۱۱- یا قوت زرد: آفتاب، که به سنگ یا قوت زرد می ماند.

در مراسم افتتاحیه بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی و همایش ملی «بازشناسی نقش شاهنامه در جهان معاصر» در مشهد مطرح شد

اصول کار فردوسی حکمت، معرفت و معنویت بود

مریم محبی | بیست و پنجمین روز از اردیبهشت با نام و یاد شاعر بزرگ ایران، حکیم ابوالقاسم فردوسی، گره خورده است. هم زمان با بزرگداشت این شاعر، همایش ملی «بازشناسی نقش شاهنامه در جهان معاصر، نیز به صورت حضوری و مجازی در روزهای بیست و سوم تا بیست و ششم اردیبهشت در مشهد برگزار می شود. اولین روز این همایش به افتتاحیه بزرگداشت فردوسی اختصاص داشت؛ برنامه ای که با حضور و سخنرانی محمود شالویی، رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور، و علیرضا حبیبی، معاون این انجمن، همراه بود. این برنامه به واسطه همکاری انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور، دانشگاه فردوسی مشهد، اداره کل فرهنگ و ارشاد استان خراسان رضوی و کارگروه «حکیم توس» شکل گرفته و قرار است در روزهای آینده، در مجموع چهل سخنرانی علمی در آن ارائه شود.

● اساس کار محتوایی فردوسی بر سه اصل استوار است در آغازین دقایق این برنامه، محمود شالویی، رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور، گفت: وقتی به یکی از حکیمان بزرگ خودمان، یعنی حکیم ابوالقاسم فردوسی، واژه بزرگ او می نگریم، می بینیم در سرتاسر این اثر ارزشمند، در کنار طرح موضوعات مهم حماسی، تاریخی، اسطوره ای و پهلوانی، مفاهیمی چون ادب، عرفان و معنویت موج می زند. زیرا اساس کار فردوسی از منظر محتوا بر سه اصل استوار است، اول اینکه او برپایه حکمت سخن گفته و حکیمی به تمام معناست. وقتی می گوئیم حکیم، می دانیم که شخصیت های زیادی در طول تاریخ با این عنوان شناخته می شوند، اما بی هیچ اختیار، در ذهن ما فردوسی متبادر می شود. حکمت او تا جایی ساری و جاری است که شخصیت هایی که در قصه ها و حکایات هایش می پروراند و تحسین و تقدیس و معرفی می کند، بعدها در حوزه های معرفتی - که دومین اصل از اصول فردوسی هم هست - به عنوان الگو و سرمشق معرفی می شوند؛ به طوری که وقتی قرار است نمونه و نمادی از یک انسان کامل معرفی شود، شاعر می گوید «شیر خدا و رستم دستانم آرزوست». این شیر خدا و رستم دستان، هردو در اندیشه فردوسی تجلی عالی دارند؛ از سویی امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب^۱ و از آن سو رستم؛ اگرچه این شخصیت ها، با همه بزرگی شان، هنوز برای ما کاملاً شناخته شده نیستند، خاصه از منظر اهداف بلندی که در زندگی خویش پیش گرفتند. درباره ابعاد مختلفی از زندگی حضرت علی^۲ سخن گفته شده است. اما اینکه بتوانیم آن ها را در وجود خودمان متجلی کنیم، بسیار سخت و چه بسا نشدنی است. سوم معنویت اوست. حکمت فردوسی در سرتاسر اشعارش، معرفت فردوسی در درون مایه داستان هایش، و معنویت فردوسی باین مداری و خردورزی او شناخته می شود. درباره رستم دستان هم فردوسی، ضمن اینکه از شهرت و شجاعت او سخن گفته است، در برخی داستان هایش مثل ربابویی رستم و سهراب و به قتل رساندن او، چند موضوع دیگر را هم درباره او مطرح می کند؛ مثلاً جایی که از زبان سهراب می گوید «تجنبد یک ذره مهرت ز جای». این بی مهری، در حقیقت خرده گرفتن فردوسی

● پاسداشت زبان فارسی همان پاسداشت فردوسی است پایان بخش صحبت های رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور نیز چنین بود: «شاهنامه» نیازمندان است که به سادگی و روانی شرح داده شود، اثباتش به خوبی خوانده شود و برای همگان قابل فهم شود. به این منظور، اندیشمندان و جوانان ما باید تلاش بیشتری داشته باشند. این معرفی نیازمند این است که حتماً به جوانان ما تسری پیدا کند. امیدواریم این مراسم و این قبیل برنامه ها زمینه ای باشد برای پاسداشت زبان فارسی به عنوان یکی از داشته های ملی ما. پاسداشت زبان فارسی همان پاسداشت فردوسی است.

● «شاهنامه» و زبان فارسی رمز اتحاد ملت هاست در بخش دیگری از این نشست، علیرضا حبیبی، معاون

امور استان های انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، گفت: دنیای امروز دنیایی است پر از مسئله و پیچیدگی. انسان امروز هم مسائل و پرسش های زیادی دارد. ادبیات امروز باید ادبیات مسئله محور باشد. پژوهشگران و محیط دانشگاهی ما هم باید این موضوع را به صورت یک نگرش جهانی با محوریت «شاهنامه» جلو ببرند. این اتفاق می تواند اشتراکات زیادی را میان ملت ها رقم بزند. فردوسی فقط متعلق به عصر خود نبوده است. زبان فارسی هم چنین ویژگی ای دارد و متعلق به جهان پس از مانیز خواهد بود. پیوند زبان فارسی و «شاهنامه» فردوسی اتحاد مبارکی است که وظیفه دانشگاهیان بیان و مطرح کردن عالمانه آن است.

● ۳۸۶ مقاله با محتوای علمی دریافت کرده ایم در انتهای این برنامه، فرزاد قائمی، دبیر همایش، متنی را خطاب به حاضران خواند که در بخشی از آن نکاتی درباره این رویداد منعکس بود: «شاهنامه» باید برای هر نسلی

عمده آن ها (بیش از ۹۰ درصد) حاوی مقاله کاملی بود و از این حیث و از مقیاس کمی و کیفی همایش امسال اتفاقی بی سابقه در تاریخ همایش های فردوسی در قرن اخیر در مشهد به شمار می آید. بیش از ۵۸۸۰ آوری رسمی ثبت در نمایه آی اس سی (= مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام) در حوزه مقالات انجام شد و در نهایت مقالات در سه رده تعیین سخنرانی و نشر در مجله، تعیین سخنرانی و نشر در مجموعه مقالات، و نشر در مجموعه مقالات برگزیده شد. صحبت های کوتاه فرماندار مشهد، رونمایی از دو جلد مجموعه مقالات همایش سال ۱۴۰۳، نمایش ابرای بزرگ «شاهنامه» و رونمایی و مهمور کردن تمبر یادبود همایش «بازشناسی نقش شاهنامه در جهان معاصر»، بخش هایی دیگر از نشست افتتاحیه را تشکیل داد. همچنین، غیبت فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، که قرار بود در این مراسم سخنرانی کند، از نکات جالب توجه آن بود.

به زبانش باز ساخته شود و نسل امروز محتاج شناخت دوباره این کتاب به زبان هنر و رسانه است، موضوعی که محور همایش امسال را در ادامه دو سال پیش، که در سال اول تمرکز بر کارکرد هویتی «شاهنامه» در ابعاد ملی و در سال دوم تمرکز بر ابعاد تمدنی «شاهنامه» در ابعاد منطقه ای بود، شکل داده است تا ابعاد محور همایش امسال جهانی باشد؛ لیکن نه جهان جغرافیا، که جهان معاصر، با تمرکز بر چنین محوری، دانشگاه فردوسی مشهد با هم فکری و حمایت بی شائبه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور، از خرداد ۱۴۰۳ طراحی و ایجاد ساختار همایش فردوسی را آغاز کرد. با توجه به اهمیت نقش «شاهنامه» در ایران معاصر و هویت ایران امروز، محور همایش بر عنوان «بازشناسی نقش شاهنامه در جهان معاصر» متمرکز شد. پس از اعلام رسمی فراخوان دردی ماه سال پیش و پیش تر، انتشار غیررسمی آن در تابستان سال گذشته، در فاصله چند ماه ۳۸۶ مقاله و چکیده مقاله و طرح پژوهشی دریافت شد که بخش

مراسم افتتاحیه باشگاه «سیمرغ» کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان خراسان رضوی برگزار شد

مسیری برای کشف استعدادها

خادم | آیین افتتاحیه باشگاه «سیمرغ» عصر دیروز با حضور مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و شماری از اعضای کانون در آرامگاه فردوسی برگزار شد. باشگاه «سیمرغ» با هدف کشف و پرورش استعداد های ادبی نوجوانان راه اندازی شده است. آنچه در ادامه می آید، بخشی از صحبت های سخنرانان این مراسم است. بخش دوم این مراسم که عمده آن را تشکیل می داد، به شعرخوانی نوجوانان اختصاص داشت.

مریم اسلامی شاعر کودک و نوجوان و مربی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان: ● رسالت باشگاه «سیمرغ» کشف استعدادهاست باشگاه «سیمرغ» یک رسالت و هدف دارد و آن کشف استعداد های ادبی در جای جای ایران است که به هر دلیلی فرصتی برای بروز استعدادشان فراهم نشده است. این باشگاه تلاش می کند اگر استعدادی ادبی، چه در زمینه شعر و چه در زمینه نویسندگی، در جای جای کشور وجود دارد، شناسایی شود و به شکوفایی برسد. کسانی که وارد باشگاه می شوند، آموزش می بینند و در نهایت وارد باشگاه «قاف» می شوند که شخصیت های ادبی شاخص کشور آن ها را آموزش می دهند.

غلامرضا بکتاش شاعر کودک و نوجوان و مربی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان: ● بچه ها! تکرار دیگران نباشید چند نکته کوتاه بگویم، اول اینکه به چاپ اثر خیلی فکر نکنید، اگر چه شعر خوب چاپ می شود، دوم اینکه وقتی چیزی خلق می کنید، حتماً قدرش

